

PREVERI SVOJE ODGOVORE (zgradba in delovanje ekosistema)

1. Kako je zgrajen ekosistem?

ŽIVLJENJSKA ZDRUŽBA (BIOCENOZA) IN ŽIVLJENJSKO OKOLJE (BIOTOP).

2. V kakšnem odnosu so organizmi in okolje v ekosistemu?

SOODVISNEM. OKOLJE VPLIVA NA ORGANIZME, ORGANIZMI NA OKOLJE.

3. Naštej nežive dejavnike okolja.

ENERGIJA: SVETLOOBA, TOPLOTA

SNOVI: VODA, ZRAK, PRST...

4. Katere so 3 funkcionalne skupine organizmov v ekosistemu?

PROIZVAJALCI, POTROŠNIKI, RAZKROJEVALCI.

5. Dopolni tabelo s primeri in nalogo, ki jo opravljajo.

Proizvajalci	Potrošniki	Razkrojevalci
PŠENICA	MIŠ, MAČKA	VEČINA BAKTERIJ, DEŽEVNIK
PROIZVAJA HRANO IN KISIK	PORABLJAJO KRANI IN KISIK	RAZKRAJAJO ODPADNO ORGANSKO SNOV NA MINERALNO

PROIZVAJALEC

POTROŠNIK

POTROŠNIK

6. Glede na način prehranjevanja ločimo 3 skupine.

RASTLINOJEDCE, MESOJEDCE, VSEJEDCE.

Opiši skupine: rastlinojedci, mesojedci, vsejedci.

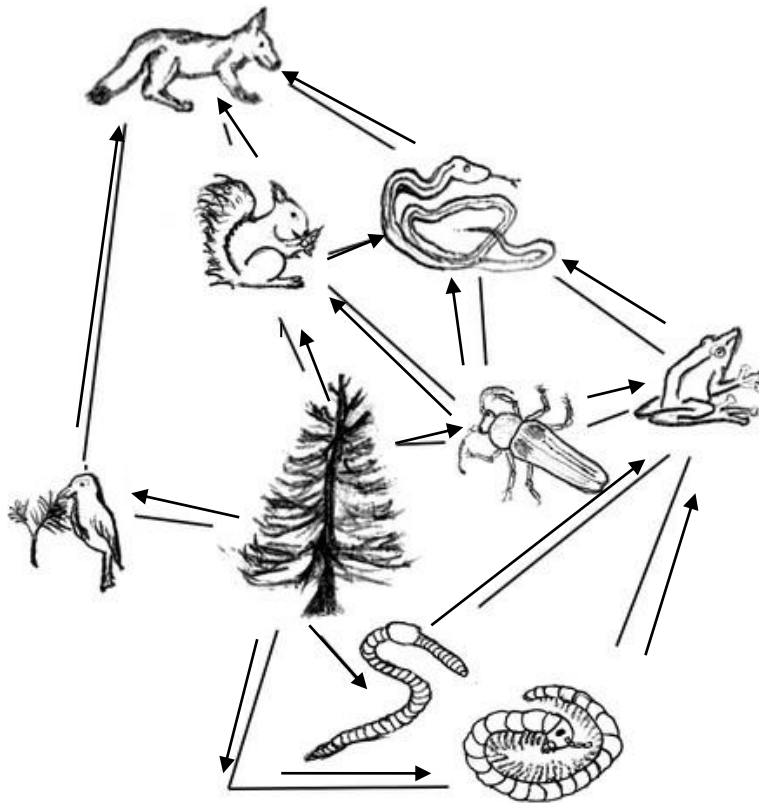
GLEJ POGlavJE PREBAVILA STR. 95

PRIMERJAJ ZOBOVJE KONJA, TIGRA IN DIVJEGA PRAŠIČA

PRIMERJAJ ČREVO PESA IN KOZE.

Na konkretnem primeru razloži prilagoditev na način prehranjevanja.

7. Organizmi so povezani v prehranjevalne verige in spletke.

7.1. Zapiši imena organizmov v prehranjevalnem spletu.

DEŽEVNIK, LIČINKA ŽUŽELKE, SMREKA, HROŠČ, PTICA PEVKA, ŽABA, KAČA, VEVERICA, LISICA.

7.2. Prikaži pretok energije s pomočjo puščic.

7.3. Razvrsti organizme v skupine: proizvajalec, rastlinojedi, mesojedi.

PROIZVAJALEC: SMREKA

RASTLINOJEDCI: PTICA PEVKA, LIČINKA ŽUŽELKE, VEVERICA, HROŠČ,

MESojEDCI: ŽABA, KAČA, LISICA.

7.4. Zapiši 3 prehranjevalne verige.

NPR: SMREKA → VEVERICA → LISICA

7.5. Odgovori na vprašanja str. 59.

ČLOVEK JE VSEJEDEC, RAZKROJEVALCI SPADAJO MED VSEJEDCE.

GLIVE, KI SE PREHRANJUJEJO Z MRTVIMI ORGANIZMI IMENUJEMO GNILOŽIVKE.

ODNOS	PRIMER	OPIS
SOŽITJE ALI SIMBIOZA	lišaj (alga in gliva)	Oba organizma imata korist. (+,+) Alga dobi vodo, gliva hrano.
SODELOVANJE	mravlje, tropi	Vsi imajo korist. (+,+)
PLENILSTVO	volk-plenilec zajec-plen	Plenilec ima korist. + Plen škodo. -
ZAJEDAOSTVO	zajedavec-klop gostitelj-lisica	Zajedavec ima korist. + Gostitelj ima škodo. -
PRISKLEDNIŠTVO	čaplja-prisklednik krava	Prisklednik ima korist.+ Krava nima koristi, ne škodo. 0

TERITORIJALNOST	medvedi	Označijo teritorij: hrana, samice, voda.
tekmovalnost	znotraj vrste (jeleni) med vrstami (srne, jeleni)	Poraba energije – Preživetje močnejših +

2. Za kaj vse tekmujejo organizmi iste vrste?

HRANO, VODO, PROSTOR, SVETLOBO, SAMICE...

3. Kako različne vrste označijo svoj teritorij? Napiši 3 primere.

PTICE-PETJE, VOLK-URIN, POLŽ-SLINA

4. Zakaj ni tekmovanje dolgoročno koristno za osebkke?

PORABLJAJO VELIKO ENERGIJE.

5. Opiši primer zmanjševanja tekmovalnosti.

RAZDELITEV PROSTORA, SODELOVANJE MED ORGANIZMI, RAZLIČNI ČAS HRANJENJA.

6. Na danem primeru opiši mikorizo.

(breza, goban) **JE SODELOVANJE**

Kaj dobi breza? **VODO.** Kaj goban? **HRANO.**

ali

7. Kako se prilagajata plen in plenilec?

Plenilec: **DOBER VOH, HITRI, MOČNI, OSTRO ZOBOVJE (VOLK)**

Plen: **VARAOVALNE BARVE, VELIKO ŠTEVILO POTOMCEV, ŠE HITREJI, IZLOČAJO STRUPENE SMRDEČE SNOVI.**

Obrazloži medsebojno odvisnost številčnosti plena in plenilca s pomočjo grafa na str. 62 ali SLIKA 2

PLENA VEVEDNO VEČJE KOT ŠTEVILO PLENILCEV.

KO SE ŠT. PLENA POVEČA, SE TUDI ŠTEVILO PLENILCEV POVEČA S ČASOVNO ZAMUDO.

KER SE ŠTEVILO PLENILCEV POVEČA, SE ZMANJŠA ŠTEVILO PLENA.

8. Obrazloži pojme na konkretnih primerih.

Svarilna barva **MOČNO OPAZNO. V OKOLJU. OPOZARJA NA STRUPENOST. MOČERAD-ČRNO-RUMEN**

Varovalna barva: **UJEMA SE Z BARVO OKOLJA-ZELENA KOBILICA V TRAVI**

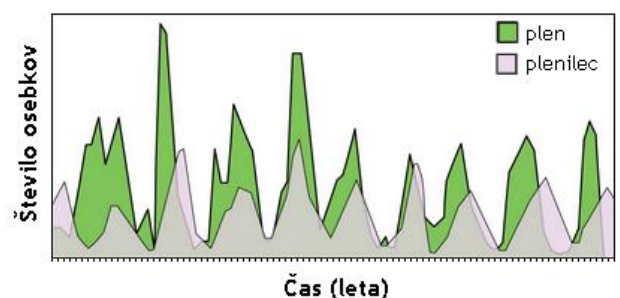
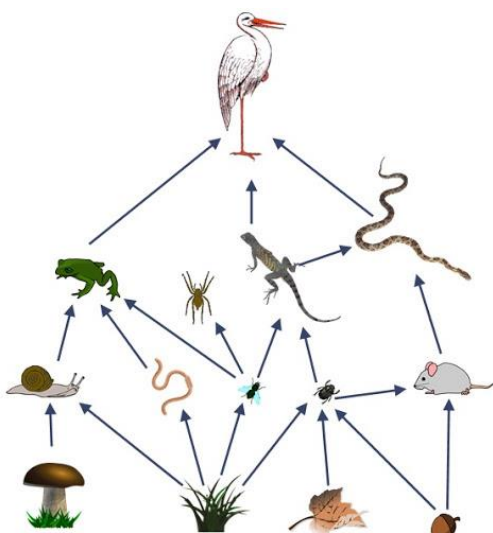
9. Razloži posledice, ki bi nastale z izumiranjem kač v prikazanem ekosistemu – SLIKA 1.

VEČJE ŠTEVILO GLODALCEV, KUŠČARJEV.

ŠTORKLJA BI PLENILA VEČ ŽAB, NAMNOŽILI BI SE POLŽI, MUHE.

EKOSISTEM IZGUBI STABILNOST, S ČASOMA CELO LAHKO PROPADA.

10. Poskusi odgovoriti na vprašanja-uč. str. 64.

Če vam še vedno ne bo kaj razumljivo, mi lahko sporočite na moj naslov

danica.fabac@arnes.guest

(če je le možno, pošljite vprašanja predstavniku oddelka, ki jih bo potem posredoval meni)

NOVA UČNA SNOV

2. TEDEN (30. 3.-3.4. 2020)

Prilagojeno učno gradivo za učence 7.a, 7.b, 7.c

Teme:

1. Snov in energija

2. Abiotski (neživi dejavniki okolja)

3. Prilagoditve organizmov (biotski dejavniki) na nežive dejavnike

Spoznal/a boš:

- sodvisnost žive in nežive narave, kroženje snovi
- nežive dejavnike okolja: svetlobo, toploto, vodo, zrak; spreminjanje dejavnikov
- prilagoditve organizmov na nežive dejavnike

UČNO GRADIVO

Učbenik DOTIK NARAVE 7 (2. Poglavlje, str. 65 – 71)

eučbeniki.sio.si

1. TEMA

SNOV IN ENERGIJA (SOODVISNOST ŽIVE IN NEŽIVE NARAVE)

NAVODILA ZA DELO

Preberi besedilo v učbeniku na str. 65. SNOV IN ENERGIJA

Uporabi FIT metodo-aktivno branje

METODO POZNAŠ. VEČKRAT SMO JO ŽE UPORABILI PRI POUKU.

Hodiš po prostoru in glasno bereš. Lahko bereš po odstavkih. Ko prebereš odstavek, ponoviš. Za vsak odstavek si določi čas v vaterem boš to prebral. Uporabi štoperico.

Ključne pojme zapiši v zvezek. S pomočjo učbenika preveri pravilnost zapisa.

POMOČ za zapis

1. Prizvajalci proizvajajo hrano in kisik v procesu fotosinteze.

2. Potrebna je _____energija, snovi_____in _____.

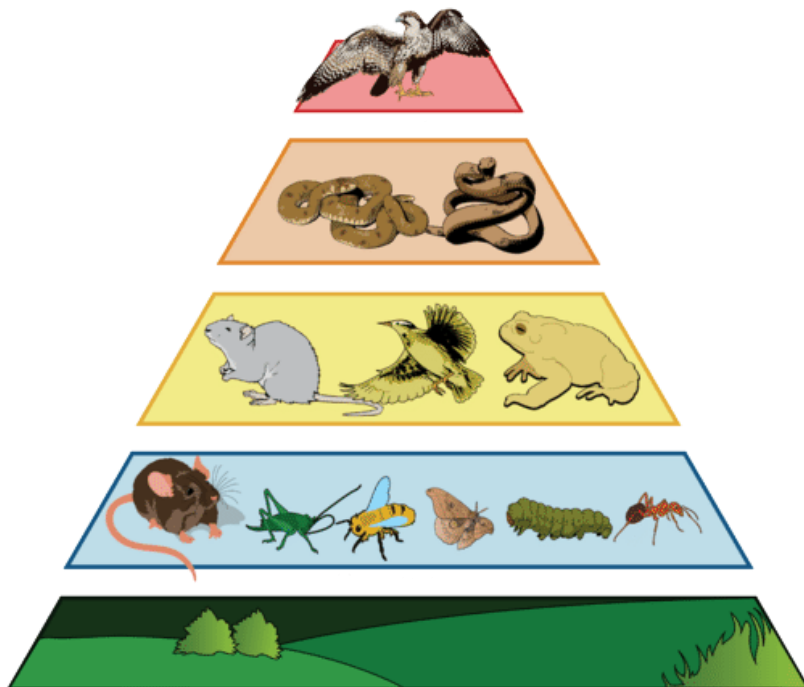
Nastanejo _____in_____.

Prvi potrošniki v prehranjevalnih verigah so_____.

Drugi potrošniki (porabniki) so mesojedci. Skozi prehranjevalne ravni se sporošča energija v obliki toplote.

ENERGIJA V EKOSISTEMU NE KROŽI. ORGANIZMI POTREBUJEJO STALEN DOTOK (SONCE)

SNOVI KROŽIJO. RASTLINE PROIZVAJAJO ORGANSKE OSNOVI, KI JIH RAZKROJEVALCI PONOVRNO VRNEJO V MINERALNE.

1. Na sliki označi ravni: proizvajalci, rastlinojedi, mesojedi .

2. Katerih osebkov je najmanj? Zakaj?

3. Odgovori na vprašanja str. 66.

2. TEMA

Neživi dejavniki okolja

Ponovno uporabi metodo aktivnega branja!

Predlagam zapis.

OPIS

svetloba	
temperatura	
padavine	
tla	

Zapiši spreminjanje dejavnikov in odziv organizmov na spremembo.

3. TEMA-PRILAGODITVE ORGANIZMOV

Organizmi, ki živijo v podobnem okolju so si podobni po zgradbi telesa in vedenjem čeprav niso sorodni.

Opiši prilagoditve vodnih organizmov (delfin, skuša, ligenj)
Katerim skupinam pripadajo organizmi?

Opiši prilagoditve živali, ki živijo v zemlji. (krta in bramorja) Ali sta sorodna?

OPIŠI ZELO STABILNO OKOLJE-kraške jame

Temperatura	
Svetloba	
Hrana	
Stalne živali	
Občasne živali	
Prilagoditve živali	

Katera okolja so še zelo stabilna?

Naštej spremenljiva okolja. OPIŠI OBMOČJE BIBAVICE.

Kje se nahaja?

Kako se spreminjajo življenjski pogoji?

Značilni organizmi in prilagoditve.

